



Seat No. : \_\_\_\_\_

# NH-133

November-2025

B.Ed., Sem.-III

B-104 : Sanskrit

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ કસોટીમાં કુલ 50 પ્રશ્નો છે.  
(2) આ કસોટીના પ્રશ્નો બહુવિકલ્પ પ્રકારના છે.  
(3) ચાર વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઓ.એમ.આર. શીટમાં નિયત સ્થાને તમારો ઉત્તર સાચા વિકલ્પની સામેના વર્તુળને ઘટ્ટ ● કરીને નોંધવો.

- સં ગच्छध्वं \_\_\_\_\_ ॥ अयं मन्त्रः कस्य वेदस्य अस्ति ?  
(A) ऋग्वेदस्य (B) सामवेदस्य  
(C) अथर्ववेदस्य (D) यजुर्वेदस्य
- सह-योगे का विभक्तिः ?  
(A) चतुर्थी (B) द्वितीया  
(C) पञ्चमी (D) तृतीया
- अवस्थातुम् - शब्दस्य कृदन्तप्रकारः कः ?  
(A) सम्बन्धक भूतकृदन्तम् (B) कर्मणि भूतकृदन्तम्  
(C) हेत्वर्थ कृदन्तम् (D) विध्यर्थ कृदन्तम्
- अयच्छत्, \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_, । वचनानुसारं रिक्तस्थाने किम् अस्ति ?  
(A) अयच्छाव, अयच्छाम (B) अयच्छताम्, अयच्छन्  
(C) अयच्छतम्, अयच्छत (D) अयच्छेताम्, अयच्छत

5. वयं त्वां \_\_\_\_\_ । रिक्तस्थाने स्मृ धातोः योग्य लट् लकारस्य रूपं किम् ?
- (A) स्मरामि (B) स्मरथ  
(C) स्मरति (D) स्मरामः
6. 'गरुडारूढः' इति समासस्य नाम किम् ?
- (A) तत्पुरुषः (B) कर्मधारय  
(C) द्वन्द्व (D) अव्ययीभाव
7. दशकुमारचरितम् इति नाम कृते कः रचयिता ?
- (A) कालिदासः (B) बाणभट्टः  
(C) हर्षवर्धनः (D) दण्डीः
8. गुरुः कुत्र विहरन् आसीत् ।
- (A) उद्याने (B) भगीरथीतटे  
(C) समुद्रतटे (D) भवनस्य प्रांगणे
9. गुरुः समुपादिशति स्म । अस्य भूतकाले परिवर्तितः अस्ति ।
- (A) शिष्यः अपृच्छत् (B) गुरुः समुपादिशत्  
(C) गुरुः समुपादिशन् (D) शिष्यः पृच्छेत्
10. त्रयोऽपि – एतस्य सन्धिविच्छेदः कः ?
- (A) त्रयो + पि (B) त्रयः + अपि  
(C) त्रय + अपि (D) त्रयअ + पि
11. भक्तः किम् एकमात्रं जानामि ?
- (A) भवानी माता (B) स्रोत्रमन्त्रम्  
(C) न्यासयोगम् (D) ध्यानयोगम्

12. विचारन्तु - क्रियापदम् अस्ति ।
- (A) अन्यपुरुष एकवचनस्य (B) उत्तमपुरुष बहुवचनस्य  
(C) मध्यमपुरुष द्विवचनस्य (D) अन्यपुरुष बहुवचनस्य
13. कस्य मृत्युं ध्रुवः ?
- (A) जातस्य (B) आत्मनः  
(C) मोक्षः (D) कीर्तिः
14. अरिः शब्दस्य समानार्थकः वर्तते ।
- (A) वयस्य (B) रिपुः  
(C) सखा (D) सहृदयः
15. 'मासेषु' - पदस्य विभक्तिः वचनं च किम् अस्ति ?
- (A) प्रथमा बहुवचनम् (B) सप्तमी बहुवचनम्  
(C) पञ्चमी एकवचनम् (D) चतुर्थी एकवचनम्
16. अहं \_\_\_\_\_ प्रविशामि । रिक्तस्थाने योग्यम् अव्ययपदं किम् अस्ति ?
- (A) पृष्ठतः (B) इदानीम्  
(C) अधुना (D) श्वः
17. एषः \_\_\_\_\_ ।
- (A) लत्ता (B) वनम्  
(C) दीपः (D) बाला
18. "शृगालभ्राता धावतु आकाशः पतति ।" एतत् वाक्यं किं वदति ?
- (A) सिंहः (B) शृगालः  
(C) शशकः (D) वानरः

19. ह्यः मंगलवासरः तर्हि श्वः \_\_\_\_\_ वासरः  
(A) सोम (B) रवि  
(C) बुध (D) गुरु
20. कृपा \_\_\_\_\_ ।  
(A) लिखामि (B) लिखसि  
(C) लिखन्ति (D) लिखति
21. सुखार्थी त्यजेत् \_\_\_\_\_ ।  
(A) दानं (B) शोकं  
(C) धनं (D) निद्रां
22. \_\_\_\_\_ कृपा मूकं वाचालं करोति ?  
(A) गुरुस्य (B) माधवस्य  
(C) विद्यास्य (D) संस्कृतस्य
23. वृक्षस्य अधः कः अस्ति ?  
(A) खगः (B) जनः  
(C) वाग्भट्टः (D) वृषभः
24. दश : दृष्ट्वा :: पा : \_\_\_\_\_  
(A) पीत्वा (B) पिब्  
(C) पिबन्ति (D) पिबन्तु
25. ११.४५ कः समयः ?  
(A) सपाद द्वादशनायनम् (B) पादोन द्वादशवादनम्  
(C) सार्ध द्वादशवादनम् (D) पादोन दशवादनम्

26. का कृष्णमुखी अस्ति ?
- (A) राधा (B) सीता  
(C) छोटिका (D) लेखनी
27. वयं त्वां \_\_\_\_\_ ब्रजामः । रिक्तस्थाने त्वाम् इत्यस्य योग्य विशेषण रूपः किम् ?
- (A) शरणम् (B) शरण्यम्  
(C) शरणार्थिनम् (D) शरणे
28. 'चातकशिशुः' इति समासस्य नाम किम् ?
- (A) द्वन्द्व (B) अव्ययीभाव  
(C) कर्मधारय (D) तत्पुरुष
29. अधोदतेभ्यः धातुरूपेभ्यः सामान्यभविष्यकालस्य अन्यपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत ।
- (A) करिष्यति (B) करिष्यामि  
(C) करिष्यसि (D) करिष्यन्ति
30. वयम् पदस्य एकवचनम् किम् ?
- (A) अहं (B) त्वं  
(C) सः (D) आवाम्
31. 'स्म' प्रयोगं कुरुत । 'विहगाः तत्र न्यवसन् ।'
- (A) न्यवसन्ति स्म (B) निअवसन् स्म  
(C) निवसन् स्म (D) निवसन्ति स्म
32. शिवराजविजयस्य रचयिता कः ?
- (A) शिवाजी महाराजः (B) पण्डित अम्बिका दत्त व्यासः  
(C) शूद्रकः (D) कालिदासः

33. अग्निः कस्मात् जायते ?
- (A) काष्ठात् (B) भूम्याः  
(C) गरलात् (D) जलात्
34. आयतम् शब्दस्य कः अर्थ ?
- (A) दीर्घम् (B) न्यूनम्  
(C) विस्तृतम् (D) सीमितम्
35. वन् शब्दस्य द्वितीया विभक्तेः एकवचनं किम् ?
- (A) वनेन (B) वनम्  
(C) वनानि (D) वने
36. शिशुः \_\_\_\_\_ प्रतिक्षां करोति ?
- (A) मेघस्य (B) मेघाय  
(C) मेघम् (D) मेघेन
37. वायस्य नाम किम् आसीत् ?
- (A) चित्रग्रीव (B) लघुपतनकः  
(C) हिरण्यकः (D) लुब्धकः
38. मृच्छकटिकम् इति नाटकस्य नायिका का ?
- (A) वसन्तसेना (B) उर्वशी  
(C) तारा (D) शकुन्तला
39. गर्दभात् कति लक्षणानि शिक्षेत् ?
- (A) त्रीणि (B) द्वे  
(C) एकम् (D) पञ्च

40. चरकसंहितायाः प्रकरणेषु कति अध्यायाः सन्ति ?  
 (A) 120 (B) 122  
 (C) 100 (D) 210
41. गुफा इति गुर्जरभाषायाः शब्दस्य संस्कृत शब्दं किम् ?  
 (A) कन्दरः (B) कर्ता  
 (C) कर्म (D) करज
42. वेदाङ्गानि कति सन्ति ?  
 (A) चत्वारि (B) पञ्च  
 (C) षट् (D) त्रीणि
43. एतानि \_\_\_\_\_ ।  
 (A) पुष्पम् (B) पुष्पाणि  
 (C) पुष्प (D) पुष्पे
44. एकलव्यः कस्य प्रतीकः अस्ति ?  
 (A) आत्मभ्रदायाः (B) ईश्वर श्रद्धायाः  
 (C) मंत्र श्रद्धायाः (D) मूर्ति श्रद्धायाः
45. 'नास्ति' एतस्य सन्धिविच्छेदः कः ?  
 (A) न + अस्ति (B) ना + अस्ति  
 (C) ना + स्ति (D) नासि + त
46. कर्तुम् इति शब्दस्य कृदन्तः कः प्रकारः अस्ति ?  
 (A) सम्बन्धक भूतकृदन्त (B) हेत्वर्थ कृदन्त  
 (C) विध्यर्थ कृदन्त (D) कर्मणि भूतकृदन्त

47. का कुलम् इच्छन्ति ?
- (A) बान्धवाः (B) माता  
(C) पिता (D) कन्या
48. वृक्षात् पर्णानि \_\_\_\_\_ ।
- (A) पतति (B) पततः  
(C) पतन्ति (D) पतसि
49. प्राचीन समये गुर्जरराज्ये कः विश्वविद्यालयः आसीत् ?
- (A) नालन्दा विश्वविद्यालयः (B) तक्षशिला विश्वविद्यालयः  
(C) गुजरात विश्वविद्यालयः (D) वलभी विश्वविद्यालयः
50. मात्रावालः ग्रामस्य नाम \_\_\_\_\_ आसीत् ।
- (A) रामपुरः (B) मोटी मौणपरी  
(C) बिलासपुरः (D) राधनपुरः
-